

N.Y.C. TIME
זמן הדלקת נרות - 7:12
סוף זמני ק"ש - 9:03
9:39 -
סוף זמן תפלה - 10:45
דף היומי לשבת: ב"ב ס"ז

בס"ד, עש"ק פ' ראה - שבת מברכים אלול - פרק ו' - שנת תשפ"ד לפ"ק

פרשת ראה

הג'יראף (giraffe), שבאמת כמעט שאין לו קול [ואולי נקרא 'זמר' בלשון סגי נהור]. ושמא יש בזה עצה טובה לאדם שאינו רוצה להיות לבדו ובוחר בעוזר כנגדו, שלא ירים קולו נגד אשתו, ויחסום פיו ולשונו, וירשה לה להשתמש בט' קבין שיחה שניתנו לה ולא להשתיקה.

"וברך פרי בטןך ופרי אדמתך" (יג:ב). בספר נחל קדומים כותב החיד"א: אמרו רז"ל (דבר"ר פ"ג:ז) מה פרי אדמתך צריכים עישור, אף פרי בטןך צריכים עישור - וזו המילה.

ומצאתי בזכרונות כתב יד למורנו הרב הגדול שארנו מהר"א יצחק זלה"ה שפירש, דבקרא לא כתיב אלא הסרת הערלה, אבל קטן שנוול מהול אינו אלא משום ספק ערלה כבושה, ואסמכוה רבנן אהאי קרא - מה פרי אדמתך צריכין עישור אחר שנתמרח מתבן וקש, אף פרי בטןך אחר שהוא מתוקן מכל מום צריכין עישור, דהיינו הטפת דם ברית. וזה עצמו אפשר לפרש בציצין המעכבין את המילה שחוזרין אפילו בשבת, והוא מדרבנן ואסמכוה אהאי קרא, וק"ל.

"ואת החזיר כי מפריס פרסה הוא ולא גרה טמא הוא לכם וגו'" (יד:ח). בחומש אוצר הראשונים מובא מרבי אליהו בחור: קורין לחזיר 'דבר אחר' (פסחים ג:). ונראה לי הטעם, כדי שלא לזכור שמו בפני התינוקות וידרשו וישאלו עליו ויבואו לידי אכילה, כמו שאין זוכרין שם לחם בפסח מטעם זה.

והנה בכמה מקומות כותב ספר החינוך שהאדם מושפע מפעולותיו, ומדבריו רבי אליהו בחור מוכח שאדם מושפע ג"כ מדיבוריו, ולא כמו שנופוץ היום שמדברים על כל מיני תועבות בגלוי בלי שום בושה.

"שומר" פיו ולשונו שומר מצרות נפשו" (משלי כא:כג). כי נפש האדם מושפעת ממה שמוציא מפיו ולשונו.

שוב מובא בחומש אוצר הראשונים מרבי יוסף המקנא: שאלני גלח אחד, והי' רואה לפניו חתיכה של חזיר צלוייה. אמר לי, מה הפסד יש לאלקיעם אם הייתם אוכלים חזיר? אמרתי לו מעשה הי' שנתערב יהודי אחד עם חבירו שלא תמרה אשתו את פיו. הלכו אליה, אמר לה בעלה, הסירי צעיפך מעליך, ותעש כן. אמר לה, קראי לך החתול ושימי אותו על ברכיך, ותעש כן. אמר לה, קשרי אותו בצעיפך, ותעש כן. אם הי' אומר לה לכי שברי לנו אוכל לרעבון בתינו, זה הי' דבר הגון, ואם היתה עושה ציוויו, בכך לא היתה אהבתה ניכרת. אבל כשאמר לה דברי תורה ותימהון והיא היתה עושה - בדבר זה ניכר שהיא היתה אוהבתו.

"ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה" (יא:כו). בספר הר צבי עה"ת להגרצ"פ פראנק זצ"ל איתא: במדרש אמרו, שמא תאמרו הואיל שנתתי לפניכם שני דרכים, נלך באיזה מהם שנרצה, ת"ל 'ובחרת בחיים'.

וכל העובר ישתומם, וכי יעלה על הדעת שהרשות נתונה ח"ו לבחור איזה דרך שנרצה. אך לפי דברי הנוער שבזמנינו שסבורים לומר שאין דרך התורה לפרוש מן הציבור, וכאילו גם זה נכנס בכלל מה שאמרה תורה "אחרי רבים להטות" וגדול השלום, יתכן שעליהם מזהיר המדרש שחלילה לחשוב כן, כי אין שלום אלא שלום התורה, והנביא אומר "והאמת והשלום אהבו" (זכרי' ח:ט). כי שניהם יחד צריך לאהוב - אמת ושלום, אמת קודם ואח"כ שלום. ולזה הזהירה תורה לכל יחיד ויחיד "ובחרת בחיים", כי הבחירה לכל אחד ואחד, וכנגד התורה אין להשגיח על הרבים ולא תהי' אחרי רבים לרעות.

והיינו שאומר המדרש, שאל יעלה על דעת האדם לומר, הואיל שנתתי לפניכם - לשון רבים, שהיינו שמדבר לכל ישראל שנותן להם שני דרכים, וא"כ נלך באיזה מהם שנרצה, היינו בדרך שרוב ישראל בחר לו, וכבר אמרה תורה "אחרי רבים להטות". ע"כ בא להוציא מלב שוגה ופתי שלא יאמר כזאת, כי הזהירה תורה לכל יחיד 'ובחרת בחיים', כי בדבר שהוא נוגע לחיים, דהיינו עיקר התורה, כל אחד יבחר לו לעצמו את דרכו דרך החיים ולא יגרר אחרי הרוב.

"לא תאכל כל תועבה. זאת הבהמה אשר תאכלו שור שה כשבים ושה עזים" (יד:ג-ד). כבעל הטורים (ש"ס:ג) איתא: בבהמות היתר ג' בהמות וז' חיות כנגד עשרת הדברות (מדרש תדשא).

בהערות שעל בעל הטורים מהרב יעקב רייניץ שליט"א איתא: מובא באוצר המדרשים (עמ' 477): כנגד עשרה מאמרות בך הקב"ה לאדם הראשון וכו' וכנגדן י' הדברות, ללמד שלא נברא העולם אלא בשביל התורה, ובשביל שקיבלו ישראל את התורה, לפיכך היתר להם עשרה בהמות לאכול וכו', עכ"ל.

היוצא מדברי המדרש הנ"ל הוא דיש שייכות בין עשרה מאמרות שבהם נברא העולם לעשרת הבהמות הטהורות.

והנה, לפי האבות דר' נתן (פל"ו) המאמר העשירי הוא "ויאמר אלקים לא טוב היות האדם לבדו" (בראשית ב:יח), והתוצאה ממאמר זה הוא נישואי איש ואשה.

ובדרך צחות אפשר לומר דהקשר בין המאמר העשירי - "לא טוב היות האדם לבדו", ובין החיה הטהורה העשירית - הזמר, הוא, דלפי פירוש רבינו סעדי' גאון עה"ת (הוצאת מוסד הרב קוק) ה'זמר' הוא

כך, כשצוה לנו אלוקינו אדוננו אוהבנו, 'לא תרצח', 'לא תנאף', 'לא תגנוב' וכיוצא בהם, ואנו מקיימין - דין הוא, ובכך לא נודעה אהבתינו אשר לנו אל בוראנו. אבל כשצוה לנו לבלתי אכול חזיר ומצוות כיוצא בו, שבני אדם תמהין עלינו ואומרין מה תועלת יש בכך. כשאנו מקיימין אותן, בזאת נודעה אהבתינו לבוראנו. ועל זה נאמר "ה' צדיק יבחן" (תהלים יא:ה).

בענין איסור בשר בחלב הנוגע ל-cheesburger

פסוק "לא תבשל גדי בחלב אמו" נמצא בפרשת משפטים, פרשת כי תשא, ופרשת ראה (יד:כא). וכותב רש"י בשם חז"ל: שלשה פעמים - פרט לחי' ולעופות ולבהמה טמאה.

ובפ' משפטים (שמות כג: יח) פירש"י: ובשלשה מקומות נכתב בתורה - אחד לאיסור אכילה, ואחד לאיסור הנאה ואחד לאיסור בישול. וכעין זה כתב בפ' כי תשא (לד:כו).

והנה כשמבקשים לתת דוגמא של בשר בחלב, הרבה אנשים מצביעים על cheesburger שהוא כריך בשר (beefburger) שמניחים עליו גבינה, וצולים או מטגנים אותם ביחד.

אמנם, יש לעיין אם זה איסור דאורייתא או דרבנן של בשר בחלב, ובפרט אם הבשר הוא בשר נבילה.

בריש הלכות בשר בחלב (יו"ד סי' פ"ז סע' א') איתא: כתוב בתורה: "לא תבשל גדי בחלב אמו" ג' פעמים - אחד לאיסור בישול, ואחד לאיסור אכילה, ואחד לאיסור הנאה. והוציא אכילה בלשון בישול לומר שאינו אסור מן התורה אלא דרך בישול, אבל מדרבנן אסור בכל ענין. בסוגריים איתא: כל בשר בחלב שאינו אסור מן התורה, מותר בהנאה.

בסע' ג' איתא: אינו נוהג אלא בבשר בהמה טהורה בחלב בהמה טהורה, אבל בשר טהורה בחלב טמאה או בשר טמאה בחלב טהורה - מותרים בבישול ובהנאה, ובשר חי' ועוף אפילו בחלב טהורה מותר בבישול ובהנאה, ואף באכילה אינו אסור אלא מדרבנן וכו'.

האם איסור בשר בחלב נוהג מדאורייתא בבשר בהמה טהורה שמתה בלא שחיטה [נבילה]? בהל' מאכלות אסורות (פ"ט ה"ו) כותב הרמב"ם ע"פ מסקנת הגמ' בחולין (קיד.): המבשל בשר מתה או חלב וכיוצא בהן בחלב - לוקה על בשולו ואינו לוקה על אכילתו משום בשר בחלב שאין איסור בשר בחלב חל על איסור נבילה או איסור חלב, שאין כאן לא איסור כולל ולא איסור מוסיף ולא איסור בת אחת.

ועיין בלחם משנה שמקשה: וא"ת הא איכא איסור מוסיף, דנתוסף בו איסור הנאה, דכיון דבשולו בחלב איתסר אפילו בהנאה [וממילא יכול לחול עליו איסור אכילה ג"כ], עיי"ש.

והנה, מה דפשיטא לי' להלחם משנה דנבילה או חלב שנתבשל בחלב אסור בהנאה, אינו פשוט להדגול מרבבה (יו"ד סי' פ"ז סע' ג'), שכותב: ובשר נבלה וכן חלב אסור לבשל בחלב מן התורה ולוקה על בישולו, אבל באכילה אין בו איסור בשר בחלב, וכל זה מבואר ברמב"ם פ"ט ממאכלות אסורות (ה"ו). ואמנם, אם הוא אסור בהנאה אינו מבואר בדברי הרמב"ם. אבל בפירוש המשניות במס' כריתות פרק שלישי במשנה: יש אוכל אכילה אחת, מבואר שם בדברי הרמב"ם שאינו אסור בהנאה עיי"ש בנקודה הנפלאה שביאר שם וכו' שהיכא אינו אסור

באכילה משום בשר בחלב אינו אסור בהנאה. ולכן, הסומך על זה במקום הפסד, לא יפסיד, עכ"ל.

אמנם, עיין בפתחי תשובה (סק"ו) שמביא דעת הדגול מרבבה, אבל שוב מביא מהרבה אחרונים המחמירים: הפמ"ג בפתחה שכתב דנקטינן דאסור בהנאה מן התורה, ותשובות החת"ס (יו"ד סי' צ"ב) שהביא דברי הגאון מעיל צדקה בס' כנפי יונה שמחמיר, והאריך בזה ומסיק דודאי המורה ובא כהגאון דגול מרבבה אין מזניחים אותו, אבל אי קמי דידי אתי, אני אסור כהגאון כנפי יונה הנ"ל. וכן משמע בהרבה גדולי האחרונים. וכן מחמיר בזה השבות יעקב (ח"א סי' ס').

היוצא מזה שהמבשל בשר נבילה בחלב ואוכלו חייב על אכילת נבילה אבל אינו חייב על אכילת בשר בחלב, אבל חייב על איסור בישול בשר בחלב. ובנוגע לחיוב הנאה מבשר בחלב, לפי הדגול מרבבה, יש להקל, אבל לפי רוב אחרונים - אסור.

אגב: עיין בחידושי הגרעק"א (על סי' פ"ז ש"ך ס"ק י"ד) שכתב: מסתפקנא בחלב טריפה למה דקיי"ל דטריפה אינה יולדת אם מיקרי אינה ראויה להיות אם ואין בזה משום בב"ח וכו', ה"נ י"ל דטריפה ראויה להיות אם דהא יכולה להתעבר אלא שלא תלד א"כ היא אם עובר ונקראת אם, ומכל מקום י"ל דלא מיקרי אם אלא אם העובר עומד להוולד אבל טריפה לא נקראת אם בשביל עובר כיון דאין סופה להוולד. אח"כ מצאתי באו"ה דהוי בב"ח דאורייתא דראויה להיות אם דאם היתה מקודם מעוברת יכולה להוליד אחר שנטרפה, ע"ש. ולפ"ז בטריפות מתחילת יצירתה כגון יתרת וכדומה אין בחלבה דין בב"ח דאורייתא, וצ"ע.

עכשיו נברר אם איסור בשר בחלב שייך מדאורייתא בטיגון או בצליי'.

דין טיגון מבואר בפתחי תשובה (סי' פ"ז סק"ג): ועיין פרי חדש דגם טיגון בכלל בישול, אך המנחת יעקב (סל"מ כלל פ"ה) ומהר"ם שיף בסוף הספר על חולין צידדו להקל דטיגון לא הוי בכלל בישול, ואינו אסור בהנאה. ובהפסד מרובה יש להקל (פמ"ג).

בספר נועם הלכה - בב"ח (עמ' 30) איתא: צלי, דעת הפמ"ג (סי' פ"ז מש"ז ס"ק א') דצלי כבישול ואיסורו מדין תורה, לכן אם צלה בשר עם חמאה או גבינה אסור בהנאה, אבל בפר"ת (אות ג') וכן בערוגת הבושם שם, כתבו דמותר בהנאה, דצלי לא הוה כבישול, וכמ"ש הר"ן בחולין פרק כל הבשר, דכיון דצלי אסור רק כדי קליפה לכן לא הוה דרך בישול. בדרכ"ת (ס"ק י"ג) כתב לחלק דאם זה צלי קדר דהיינו שבישל בקדירה בלי מים הוה בכלל טיגון, ונאסר בהנאה, משא"כ צלי על אש ממש לא נאסר משום בשר וחלב, בכרתי כתב להחמיר מספק.

בחור"ד (ס"ק א') כתב דטיגון וצלי דינם שוה פי' אם צלי הוה מה"ת גם טיגון דינו כן דאין נפ"מ בין צלי לטיגון, ועיין בחת"ס (ח"ב סי' צ"ה) שמביא שיש מתירים ליהנות מצלי וטיגון.

סיכום הדינים של טיגון וצלי בבשר בחלב מובא בספר עיונים בהלכה - בב"ח (סי' א'): נחלקו גדולי הפוסקים (ריש סי' פ"ז) אם איסור בשר בחלב יש רק בדרך בישול, או אף באופן של צלי וטיגון. וארבע שיטות נאמרו בנידון: א) דעת הפרי חדש דהכל אסור מדאורייתא גם צלי וגם טיגון. ב) דעת החור"ד דגם צלי וגם טיגון מותר מן התורה ורק בדרך בישול אסרה תורה. ג) דעת הפמ"ג שיש לחלק ולהבדיל דטיגון מותר מן התורה, ואילו צלי אסור מן התורה. ד) דעת הבית מאיר לחלק בין כחוש לשמן, דצלי כחוש מותר מן התורה אבל צלי שמן אסור מה"ת.

הפוסקים אם בשר בחלב דרך טיגון או צליי' אסור מן התורה. ועוד, שכל החנויות המוכרות cheeseburgers משתמשות בבשר נבילה, שלפי הרמב"ם ועוד אינו אסור מדאורייתא משום איסור אכילת בשר בחלב, ורק אסורים מדאורייתא בבישול. ובנוגע להנאה נחלקו הפוסקים.

כדי להתחייב באיסור בשר בחלב מדאורייתא אליבא דכולי עלמא צריכים בשר כשר מבהמה טהורה שנתבשל עם הרבה רוטב [ולא צלי קדרן] בכלי ראשון שע"ג האש עם תלב מבהמה טהורה.

ונפ"מ להלכה דאם נימא דצלי או טיגון מותרים מן התורה ואסורים רק מדרבנן, א"כ אם עבר וטיגן בשר בחלב כיון דמותר מן התורה, א"כ בדיעבד יהיה מותר בהנאה, וגם לכתחילה מותר לטגן לצורך כל הנאה שהיא. אבל אם צלי וטיגון ג"כ אסורים מן התורה, א"כ אסור לטגן בב"ח וגם בדיעבד אם טיגנם כבר יהיו נאסרים בהנאה.

מכל הנ"ל אפשר לראות ש-cheesburger אינו דוגמא טובה של בשר בחלב שאסור מדאורייתא לכולי עלמא, משום דנחלקו

לד"נ מורי ורבי הגאון הרב אברהם יעקב בן הרב מאיר הכהן פאם זצ"ל - נפ' כ"ח מנחם אב תשס"א
לד"נ ר' בנימין בן הרב ר' מרדכי ז"ל שור
לד"נ מרת עטא שרה בת ר' בנימין ע"ה - נפ' כ"ג אדר א' תשס"ח

PARSHAS RE'AY
© COPYRIGHT 2024
BY RABBI MATIS BLUM Z"L

נדב בן דבורה לרפ"ש
רוחמה ליבא בת רבקה לרפ"ש
צביה חיה בת לאה ברעניא לרפ"ש
לד"נ פעסא רחל בת דבורה

”והראה ואת האיה והדיה למינה” (יד:יג)
“And the Ra'ah, and the Aya, and the Daya according to their species.”

Chazal say that the Ra'ah is an unclean bird so named because of its extraordinary eyesight - it can be situated in Bavel and see a carcass in Eretz Yisroel.

The Ramban writes that all unclean creatures have undesirable character traits, and therefore the Torah forbids them to be eaten. What bad trait does this bird possess?

A Godol explained that if this creature has a G-d-given gift, and it uses it for viewing carcasses and other such unpleasant sights, particularly in the Holy Land, then it is most appropriate that it be deemed unclean. The Torah wants us to look for the good in others and in the world around us ...

”לא תוכל לאכול בשעריך מעשר דגניך וגו'” (יב:יז)
“In your own settlements you may not eat the tithes of your grain ...”

Hagaon Rav Elya Meir Bloch, Z'T'L', the Telsher Rosh Yeshiva, noted that “Lo Suchal Le'echol” implies that not only is it forbidden to eat these foods, but since it is against the Will of Hashem, one must feel that he is physically incapable of doing it. This can be likened to a person who is instructed to jump from a roof but replies, “I cannot do so.” The truth is that he can; he just doesn't want to do so. However, since his logic tells him that he should not do so, his intellect convinces him that it is a physical impossibility.

By the same token, a person must train himself to be so subservient to Hashem that he considers himself incapable of acting against the commandments of His Torah.

HALACHIC DISCUSSIONS

(not to be relied upon for Halacha L'Ma'aseh)

The Nodah B'yehuda (O.C. I:9) discusses the permissibility of leaving a Sefer Torah *Posul* (invalid) in the Aron Kodesh, and writes that since the Aronei Kodesh were made to hold both kosher and *Posul* Sifrei Torah, it would be permissible to place an invalid Sefer Torah with kosher ones in the Aron Kodesh. However, he points out

that it would be forbidden to do so for another reason - one may come to read from the Sefer Torah *Posul*. The Shulchan Aruch (Y.D. 279:1) rules that a Sefer Torah that has not been fixed may not be kept for more than thirty days, after which, if it is not corrected it should be placed in *Geniza*.

The Minchas Elazar (III:52) writes that it is common practice to leave invalid Sifrei Torah in the Aron Kodesh for a long time, and we are not concerned that someone may read from them accidentally, since the custom is to indicate clearly that the Sifrei Torah are *Pesulim* by wrapping the *Gartlach* on the outside of the *Mantlach* (covers) instead of on the inside.

QUESTIONS OF THE WEEK

- 1) Is it permissible to feed animals food that is fit for human consumption?
- 2) When must a “Pruzbul” be written - at the beginning of the Shmitta year, or at the conclusion?
- 3) Are women obligated in the Mitzva of rejoicing on Yom Tov?
- 4) Why is *Yizkor* observed even in *Chutz La'aretz* on Shmini Atzeres instead of Simchas Torah? [On the other *Regalim* it is observed on the last day of Yom Tov].
- 5) If one cut off part of a live fish does the prohibition of *Eiver Min Hachai* apply?
- 6) How many scales must a fish have in order to be Kosher?
- 7) Is a person who receives Tzedaka obligated to give Tzedaka?
- 8) Which person in Tanach was referred to as “הנושה”?
- 9) With which creatures is the name of the female also a woman's name, and the name of the male is a man's name?
- 10) What type of bird is referred to in the Torah as “צפור”?
- 11) Is a Ben Noach permitted to eat the *Eiver Min Hachai* of a bird?
- 12) Does the Mitzva of העניקה (gifts given to an *Eved Ivri* who concludes his period of servitude) apply to a person who sold himself into servitude?

ANSWERS

- 1) There are different opinions concerning whether it is permissible to feed an animal food that is fit for human consumption. The Machtzis Hashekel is of the opinion that if there is nothing else available, then it is permissible to feed it such food (Mishna Berura 171:11).
- 2) Most Poskim are of the opinion that the *Pruzbul* is written before the conclusion of the Shmitta year. The Tumim and Shulchan Aruch Harav are of the view that it is preferable to write one before the end of the sixth year (see Sefer "Torah Lodaas" Vol. II, p. 401).
- 3) According to Rashi (Kiddushin 34b) and the Rambam (Hil. Chagiga 1) women are obligated to rejoice on Yom Tov. The Ra'avad (ibid.) disagrees (see Sha'agas Aryeh 66).
- 4) Since it is customary to give donations in memory of the deceased during Yizkor, Yizkor is observed on the day of Yom Tov in which we read from Parshas Re'ei which concludes with the words: *Ish Kematnas Yado* - "Each man according to his wealth ..." Therefore, Yizkor is observed on Shmini Atzeres in *Chutz La'retz* because this is when we read from Parshas Re'ei (Maharil, Hil. Succos; Levush 490).
- 5) *Eiver Min Hachai* does not apply to fish (Rambam Hil. Shechita 1:3).
- 6) One (Yoreh Deah 63:1). The Rama specifies where that one scale must be located.
- 7) Yes (Yoreh Deah 248:1).
- 8) "הנושה", found in Melochim (II:4:1) referred to

Yehoram ben Achav (see Rashi in the name of Midrash Tanchuma, Shmos Rabba 31).

- 9) צפורה - צפור, צבי - צביה, צפור among others.
- 10) Only a kosher bird is referred to as צפור [as well as עוף]. Non-kosher birds are only referred to as עוף (Chizkuni, Vayikra 14:4).
- 11) According to the Rambam (Hil. Melochim 9:11), he is forbidden to eat it, but it is not a capital offense (see Ra'avad and Kesef Mishna).
- 12) There is a Machlokes in the Gemorah (Kiddushin 15a). The Rambam (Hil. Avodim 3:12) rules that it does not, while Tosafos (ibid. D'H' Ve'idach) rule that it does.

NOW AVAILABLE

The sefer *נר מתתיהו* is available for purchase:

- in seforim stores
- via shipping by emailing torahlodaas@gmail.com
- by picking up in Monsey, Queens, or Lakewood.
Please be in touch via email.

The sefer *מצא טוב* on שמחות and the set of Torah Lodaas volumes 1-5 are available for purchase. Email to purchase.

Due to many practical considerations, Torah Lodaas is only available through e-mail. Anyone who wishes to dedicate an issue or receive Torah Lodaas is asked to send his name and e-mail address to: TorahLodaas@gmail.com

*The material for this issue has been reprinted
from previous years*